

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Jeřábka a soudkyň JUDr. Evy Kotrbaté a JUDr. Nataši Loužilové v právní věci **vyšetřované R** [REDACTED] **H** [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], zast. opatrovníci **L** [REDACTED] **B** [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], zast. obecným zmocněncem JUDr. **D** [REDACTED] **K** [REDACTED], nar. [REDACTED], zaměstnankyní občanského sdružení [REDACTED] [REDACTED], za účasti navrhovatele Domova pro osoby se zdravotním postižením v [REDACTED], se sídlem [REDACTED] a za účasti Krajského státního zastupitelství v Plzni, **o navrácení způsobilosti k právním úkonům**, o odvolání vyšetřované proti rozsudku Okresního soudu v Chebu ze dne 9. 9. 2011, č.j. 19 P 36/2000 – 206,

t a k t o:

I. Rozsudek soudu I. stupně se p o t v r z u j e.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně změnil zbavení způsobilosti vyšetřované k právním úkonům provedené rozsudkem Okresního soudu v Tachově ze dne 29. 12. 1986, č.j. Nc 241/86 - 13, tak, že vyšetřovaná není schopna samostatně činit pouze takové právní úkony, jejichž předmětem je majetková hodnota převyšující částku 5.000,- Kč. Dále vyslovil,

že opatrovník je oprávněn ke všem právním úkonům, v jejichž provádění je vyšetřovaná v důsledku výroku I. omezena, přičemž oprávnění a povinnosti opatrovníka přesně vymezil. Žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. Dále vyslovil, že stát nemá právo na náhradu nákladů řízení. V obsáhlém odůvodnění rozhodnutí uvedl, že z výsledku znaleckého posouzení duševního stavu vyšetřované je zřejmé, že je schopna činit jen ty majetkové úkony, jejichž předmětem je hodnota obvykle ocenitelná v penězích, za které si může obstarat drobnosti všedního dne. Protože však v řízení bylo prokázáno, že vyšetřovaná je schopna samostatně nakupovat potřeby domácnosti, jimiž jsou strava, úklidové prostředky, platby elektřiny, nájmu apod., soud v souladu se zjištěním znalce korigoval jeho závěry tak, že vyšetřovaná je jistě schopna samostatně hospodařit s částkou dosahující hodnoty 5.000,- Kč. Uzavřel, že v posuzované věci tedy již odpadly důvody, které původně vedly ke zbavení způsobilosti vyšetřované k právním úkonům. Protože je ze skutkových zjištění zřejmé, že výsledky testu proporcionality dopadají na postavení a jednání vyšetřované v celém komplexu, není nutné její způsobilost nadále omezovat v jiném rozsahu, než je nezbytné k ochraně třetích osob v některých majetkových věcech. Soud proto postupoval podle § 10 odst. 3 obč. zák. a změnil zbavení způsobilosti vyšetřované k právním úkonům tak, že nezpůsobilost byla omezena pouze na majetkové úkony vyšetřované s hodnotou nad 5.000,- Kč. Vyšetřovaná je tedy schopna činit veškeré právní úkony s výjimkou těch, pro které zůstala způsobilost omezena. V dalších výrocích pak soud vymezil rozsah práv a povinností opatrovníka v souladu s ustanovením § 192 odst. 2 o.s.ř. O nákladech řízení rozhodl podle § 146 odst. 1 písm. a) o.s.ř., o státem zálohovaných nákladech řízení podle § 191 odst. 1 o.s.ř.

Proti tomuto usnesení podala včas odvolání vyšetřovaná. Uvedla v něm, že skutkový stav byl spolehlivě zjištěn již v prvoinstančním řízení a nebylo prokázáno ohrožení práv vyšetřované nebo třetích osob. Okresní soud v Chebu nezjistil ani v dalším řízení žádné nové skutečnosti, které by měnily skutkový stav tak, že bylo potřeba rozhodnout jinak než v původním prvoinstančním rozsudku. Omezení způsobilosti k právním úkonům vyšetřované je tedy výsledkem nesprávného právního posouzení věci. Vyšetřovaná navrhla, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu I. stupně a rozhodl o plném navrácení způsobilosti k právním úkonům. Zároveň by měl být rozsudek soudu I. stupně v bodě III. doplněn tak, že opatrovník je oprávněn zastupovat vyšetřovanou při majetkových právních úkonech, jejichž předmětem je nakládání s majetkem, jehož hodnota přesahuje obvyklé hospodaření.

Okresní státní zastupitelství ve vyjádření k odvolání uvedlo, že považuje předmětné odvolání za nedůvodné a navrhlo, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 212 a § 212a o.s.ř. Přihlédl k obsahu odvolání i vyjádření okresního státního zastupitelství k tomuto odvolání a dospěl k závěru, že odvolání není možno považovat za důvodné.

Především je třeba uvést, že posuzovaná věc již byla předmětem přezkumu odvolacího soudu, který usnesením ze dne 4. 5. 2011 rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Prvoinstanční soud respektoval pokyny obsažené ve zrušovacím usnesení a

důkazní řízení doplnil naznačeným směrem. Ze správně zjištěného skutkového stavu dovodil i odpovídající právní závěry, s nimiž se odvolací soud ztotožňuje.

V dané věci vyšetřovaná byla rozsudkem Okresního soudu v Tachově ze dne 29. 12. 1986 zbavena zcela způsobilosti k právním úkonům. Z odůvodnění rozhodnutí vyplynulo, že u vyšetřované byla zjištěna duševní porucha, a to oligofrenie v pásmu těžší debility. Tato porucha je trvalá, v jejím důsledku není vyšetřovaná schopna sama si obstarávat své právní záležitosti. Soud I. stupně se správně zabýval otázkou, zda v mezidobí došlo k takovým změnám, jež by byly důvodem pro postup podle § 10 odst. 3 obč. zák. Podle tohoto zákonného ustanovení soud zbavení nebo omezení způsobilosti změni nebo zruší, změní-li se nebo odpadnou-li důvody, které k nim vedly. Ze znaleckého posudku MUDr. Barbory Zahradníkové z oboru psychiatrie bylo prokázáno, že vyšetřovaná nadále trpí duševní poruchou, která není jen přechodná, a to mentální retardací na pomezí lehkého až středně těžkého postižení. Porucha se projevuje výrazně horším kognitivním výkonem disperzně ve všech složkách výkonu psychiky, od paměťových funkcí přes vizuospeciální orientaci, nerozvinutou abstrakci, po nevyzrálost emocí. Vyšetřovaná je snadno manipulovatelná, ovlivnitelná a zneužitelná v řešení složitějších problémů. Je schopna nakládat s malými finančními obnosy, za které by si pořídila drobnosti všedního života, je však neprosto bezbranná při řešení běžných finančních operací. Z dalších listinných důkazů především zprávy občanského sdružení [REDAKCE] a zprávy zaměstnavatele vyšetřované vyplynulo, že paní R. [REDAKCE] H. [REDAKCE] od 1. 10. 2010 bydlí samostatně v pronajatém bytě města [REDAKCE], od 4. 10. 2010 pracuje jako pokojská v Lázeňském domě [REDAKCE]. Ze strany občanského sdružení [REDAKCE], podpory samostatného bydlení, je vyšetřované poskytována podpora, která je založena na osobní asistenci přizpůsobené individuálním potřebám vyšetřované tak, aby podpora vedla k její co největší samostatnosti. Vyšetřovaná potřebuje podporu v plánování programu týdne, s hospodařením s penězi, připomenutí schůzek, pravidelných návštěv u lékaře, užívání předepsaných léků. S vyšetřovanou jsou nacvičovány běžné věci spojené s každodenním životem, rizikové věci jsou opakovány. Dříve potřebovala asistenta při dopravě do zaměstnání a při nákupu, v současné době zvládá vše sama. Odvolací soud se tak ztotožňuje se závěrem soudu I. stupně, že podmínky k úplnému zbavení způsobilosti k právním úkonům vyšetřované nadále splněny nejsou. Prvoinstanční soud tedy nepochybil, pokud rozsudek o zbavení způsobilosti vyšetřované k právním úkonům změnil tak, že vyšetřovaná není schopna samostatně činit pouze takové právní úkony, jejichž předmětem je majetková hodnota převyšující částku 5.000,- Kč, když takovéto omezení je odpovídající provedeným důkazům. Vzhledem ke zdravotnímu postižení vyšetřované je uvedené omezení ve způsobilosti k právním úkonům namístě i s ohledem na jakousi právní jistotu ve specifických vztazích, v nichž by mohlo dojít k ohrožení práv třetích osob, ale i s ohledem na ochranu práv vyšetřované. V souvislosti se změnou rozsudku o způsobilosti k právním úkonům pak prvoinstanční soud rovněž správně v souladu s ustanovením § 192 o.s.ř. odpovídajícím způsobem vymezil rozsah práv a povinností opatrovníka vyšetřované.

Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil, a to včetně zákona odpovídajícímu výroku o nákladech řízení a o nákladech státu.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 146 odst. 1 písm. a) o.s.ř., když nebyly shledány okolnosti případu, jež by případné přiznání nákladů řízení odůvodňovaly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím Okresního soudu v Chebu.

V Plzni dne 23. května 2012

JUDr. Zdeněk J e ř á b e k, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Marie Beranová